

16); també vaig oir parlar de la «plana de *soperúnj*», localitzant-ho vagament damunt de Sopeira, però com que m'ho digueren a Sapeira (xviii, 195), no crec que sigui un homònim, sinó que es referirien a algun replà que hi hagi entre Sopeira i Soperuny, mirant-ho des de les muntanyes a l'esq. de la Ribagorçana.

MENCIONS ANT. 949: *Supedruni* (SerranoS., *NHRbg*, p. 352); 950: «locum nominatum Sto. Vincencio in valle *Supedrunico*» (Abadal, *o. c.*, 67); 964: *Supetrunio* [imprès *-trinio*] (Abadal, *P. i R.*, n.º 192); 974: *Supetrunio* (Abadal, *o. c.*, n.º 231); 978: *Supetrungo* (Abadal, *o. c.*, n.º 241); 996: *Supetrungo* (Abadal, n.º 312 = SerranoS., p. 305). Indatat c. l'a. 1000: «villare --- in apend. de *Subpetrungo*» (Serrano, *o. c.*, 401.5): encara que en el *Cart. d'Alaó* (f.º 48v) això¹⁵ porta el títol «de *Supetrungo*» la grafia del text del doc. mostra que l'escriba tenia consciència d'un substantiu «petrungo = *perunyj*». És sabut l'ús antic del dígraf *ng* amb el mateix valor que *ny* (*y*). *S. XII*: *Supetrunio* (SerranoS., *o. c.*, 269); 1495, en el fogatge: *Soperruny* 9 focs; 1620: *Soperun* (*Bu. Ass. Exc. Ca. xl*, 126).

El nom es refereix als enormes penyals del Brocó o Serra de Sis. Sota els quals es troba aquest llogaret.

Aquí, doncs, tenim un mot derivat de PETRA 'roca',²⁵ *perunyj*, que devia significar una espècie de rocassa, potser augmentatiu. Potser n'hi ha algun testimoni independent en la nostra toponímia; ¹ en particular un Barranquet *Peruno* en el te. de Rallui (xix, 67), vora l'Isàvena, uns 7 k. al N. de Soperuny. *Les Peronyes*,³⁰ pda. vora la N. Ribagorçana, te. Bonremei-Àlsamora, vora una roca dita «Torm dels *Prinyons*» (xviii, 119. 29) (< *pero(i)nyons?*). En tot cas hi ha un b. ll. *petrunius* o *petroneus* que està documentat en altres terres romàniques (Du Cange?). I Joaquim da Silveira en troba testimonis en la toponímia portuguesa (*RLus.* xxiv, 215): uns més clars, val a dir, que d'altres.

En la nostra hi ha notable semblança amb *Morunyj*, semblança completa en el sufix i analogia en el significat (però veg. l'art., supra). Fins es pot pensar que el nostre *perunyj* nasqués d'un encreuament de *pe(d)ra* amb el sufix d'aquest mot i topònim, l'àrea del qual comença també en aquesta zona. A l'art. *Sobreperunyj* estudio la possibilitat ben dubtosa que vingui de *Sobre-P(er)unyj*.

¹ Una nota de *Perunyj*, veïnat en te. de Sort que em donà algú, crec que és mera errada per *Pernuij*, sense relació amb això.

Sopero, V. *Sopeira Soperunyj*, V. *Sopeira Soque*.⁵⁰ *ro*, V. *Soc So(r)*, *Coll de ~*, V. *Sorpe*

SORA

Poble del Lluçanès, enlairat a la dreta del Ter, uns 8 k. al Sud de Ripoll.

PRON.: *sɔrə*, a Vic (Casac. 1920); id. a Besora, 1953 (xiii, ape., p. 13); i en el poble mateix, 1927 (exc. 87). *Gentilici*: *sorencs* (Besora).

MENCIONS ANT. 906: «parrochiam S. Mariae et S. Kirici [de Besora] et *Saura*, cum finibus suis --- in episcopio Ausonense», acta de concili p. p. *Hist. Lgd.* v, 115); 957: «Valle de *Saura*» (Udina, *Arch. Cond. SS. IX-X*, p. 297.9); 960: «parr., --- villa *Saura*», doc. orig. (Udina, *o. c.*, § 149, p. 315.27); 1147: *Sora* (Mas, *NHBna.* xiii, 272); 1174: *Sora* (Kehr, *Papsturk.*, p. 454); 1238: G. de *Sora* (CCandi, *Mi. Hi. Ca.* ii, 441); 1332: «S. Petri de *Sora*» (*Misc. Griera* ii, 384); no en les llistes de parròquies p. p. Pladevall.

ETIM. «Si és probable que tingui origen pre-romà *AlcM* ho sap encara menys que jo», vaig escriure en *DECat* viii, 73b4-43. Ara, sense poder anar gaire més enllà, entre els vagues suggeriments que hi feia, descarto que es relacioni amb *Súria* (veg. infra) o amb els it. *Sora* (Laci) i el *Soracte* d'Horaci, car aquests tenen ja o en temps romans; i en el nostre la *o* venia de AU, com veiem per totes les mencions anteriors al S. xii; ni amb *Sora/Sara* noms de riu (Krahe, *Unsere ält. Flussn.*, p. 62) puix que no és riu ni es troba prop de cap riu.

Seguirem dubtant entre a) un origen antroponímic i b) una aplicació de l'adj. *sor*.

Concretant, veiem, a favor de a) Hi ha *Saurus*, NP d'un propietari a Toès a. 978 (*MarcaH.*, 801), «*Domna Saura*», mare del Vescomte de Beziers a. 1179 (ibid., 1371) i J. Segura cita una *Saura de Timor*, senyora de Guialmons (*Veu d. Mont.* 1892, 411): «su muyller donna *Sora*», doc. de 1268 a Osca (Nav. Tomàs, *Di. Ling.*, 13.4). També *Saurus*, *-ura*, i *Saurius*, *-ia* en inscra. gallo-romanes, però com que no hi ha tals noms entre els romans (Schulze) potser eren cèltics, mentre que l'encontorn cronològic i geogràfic d'aquells indica un origen germànic.

De fet hi ha força NPP germ. compostos amb SAUR- (recordem *Saurimonda* la dama de *Castellrosselló*, S. xiii) que deuen venir d'una variant de SARWA- (33 noms en Först.). D'això realment és ben possible que vingui el nostre NL. Tal com n'hi ha tants NLL com *Ralleu* ADALHAID, *La Geltrú*, *Fussimanya* FULCIMANA, *Timor*, *Madaloc*, *Torèn* (E.T.C. ii, 60 etc.). Bastant segur si fos nom de castell; si bé no tenim notícia que n'hi hagi hagut cap; o si n'hi hagué, no hi feia paper important, car no n'hi ha cap dada en les mencions antigues, que només parlen de l'església, la parròquia i la vileta.

b) D'altra banda, però, l'adjectiu *sor*, *-ra*, fa bon paper en la nostra toponímia. *Montsor* (pron. *munsó*), amb *o* oberta), poblet damunt la Poble de Segur. I Camp *Sor*, a. 1645, Capbreu de la Vall d'Assua, f.º 4. Tants o més n'hi ha cap Aragó: *Sora*, veïnat disseminat, 9 k. al NO. de Castejón de Valdejesa, en els Montes de *Sora*, damunt i al SE. d'Ejea de los Caballeros, prov. Saragossa; ja doc. a. 1200: *Mata Sora* «que viste de matorrals rojizos» la Peña del Oruel, al S. de Jaca, Barranco *Soro*, afl. del riu d'Ansó. I cf. *D.ª Sora* 1268 (supra). I més en *DECat* viii, 77, n. 10. D'acord amb el sentit de l'adjectiu de color *sor* [1063] 'rogenc', 'bru daurat' (*DECat* viii, 77). Sobreix dels nostres límits pel Nord: *Domna Saura* en els trobadors;